

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

LXXIII. An captivitates, bella, servitutes, dominatus, sint juris naturae

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

In Offic.

finis esset litium. Jus igitur civile detrahit hic aliquid naturæ per accidens seu exaccidenti. Illud jus (civile dico) Cicero vocat æquabile, non quoddam æquet omnes: Sic enim non possent alii esse aliis potentiores aut ditiores, sed quoddam justitiam & æqualitatem quandam proportionalem, hoc est, æquitatem conservei, id est, quod non sit *προσωπολήψις*, sed pari studio defendat tennes & potentes, summos & infimos, & neutris patiarur ab alteris suam adimi. Itaque Aristoteles *ἀναλογικὸν* & *κατὰ ἀναλογίαν δικαίον* vocat. In usucapione æquitas patitur propter tuam negligentiam culpam tibi tuam rem ab alio adimi, qui est possessor bonæ fidei, id est, qui credit esse suam, seu verè ignorat rem alieni juris fuisse, & tempore à lege definito continuè possedit, quem bona conscientia excusat. Ita usucapio & defensio usucapientis non pugnat cum æquitate exposcente, ut cum innocentia quisque suam tueatur & augeat. Loquor autem de usucapione justa, id est, tali, in qua sunt omnia ad eam requisita: de quibus consulantur juris interpretes.

Ad Titul. 6.
lib. 2. Instit.

LXXIII.

*An captivitates, bella, servitutes, dominatus,
sint juris natura.*

JURIS

JURIS naturæ seu gentium bella, captivitates, & servitutes esse, non verò contraria juri naturæ aut malos affectus, asserimus. Primum enim cum à natura sit institutum, ut aliqui hominum præsent, aliqui obediant propter imbecillitatem, servitatem, propter ingeniorum præstantiam & dominatum, secundum naturam esse necesse est. Sed dominatum & servitatem hæc intellige animi, non corporis. Titius prudentior natura est, Sejus Aristoteles in politicis. imprudentior, ut ei opus sit consilio & gubernatione prudentiorum. Titius igitur natura dominus est, Sejus servus. Hoc declarari potest confociatione uxoris & mariti. Vir natura est prudentior & præstantior muliere. Quare ejus quasi dominus est. Dico quasi: Quia conjugalis societas propius ad civilem societatem, in qua est juris æqualitas, accedit. Idem ostenditur imperio paterno & subjectione filiali. Filii per ætatem & judicii infirmitatem non possunt sibi ipsi consulere, non possunt sibi res utiles ad vitam quærere, vel conservare. Sunt igitur in potestate parentum. Deinde probatur ex eo, quòd homo præest naturam animalibus reliquis, quòd destituta sint intellectu, & magna ex parte hominum indigeant auxilio. Sunt igitur naturam servi Aristoteli, quibus propter naturæ humilitatem & ingenii infirmitatem opus est aliena gubernatione

Object.

tionem & dominatu. Objicis: Si dominatio est secundum naturam, servitus erit contra naturam, cum contraria sint contrariorum consequentia. Resp. Hoc darem, si dominatus & servitus essent aduersa. Non autem sunt aduersa, sed relata: quæ cum natura simul sint (posito enim relato, non potest non poni correlatum:) Sanè si à natura repetenda est causa dominatus, diuersum de seruitute statui non debet. Secundò bella, quibus arcetur iniuria, aut repetuntur res ablata, sunt secundum naturam. Quia vim depellere, & sua repetere, naturale est. *χέρματα γὰρ ψυχῆ πέλονται ἐν τοῖσι βεβητοῖσι.* Opibus enim homines exuere, est eos quasi visceribus exuere. Deinde secundum naturam est, ut dixi, idoneos præesse, non idoneos parere. Cum igitur bellum inde oritur, quòd præesse volunt, qui non sint idonei ad gubernationem, aut non parere, qui non possunt sibi ipsi consulere, & salui esse, nisi à melioribus regantur: apparet tale bellum iustum & contrarium naturæ non esse. Terribè captiuitates hinc efficitur etiam juris naturæ esse. Nam sæpè non possunt aliter quàm vinculis & carcere cupiditates coerceri. Si uicini non vincirentur, de integro turbaturi essent multorum pacem. Ubi igitur bella sunt, ibi captiuitates quoq; esse necesse est.

AD